

การเสนอแนวทางการจัดนวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมทักษะการ
จัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
Proposed Guideline Management for Innovation of Cooperative Local History
Learning to Promote Creative Community Resource Management Skill of High
School Students

วินิตตา หาญใจ* และ ชรินทร์ มั่งคั่ง
Vinitta Hanjai* and Charin Mangkhang

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Faculty of Education, Chiang Mai University

*Corresponding author, E-mail: vinittann@gmail.com, โทร. 083-2022995

วันที่ส่งบทความ 30 มีนาคม 2564 วันที่แก้ไขครั้งสุดท้าย 27 เมษายน 2564

วันที่ตอบรับบทความ 3 พฤษภาคม 2564 วันที่เผยแพร่ออนไลน์ 1 กรกฎาคม 2565

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวคิดนวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) เพื่อเสนอแนวทางการจัดนวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือ ที่ส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมผสานทางการศึกษา ใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การเก็บข้อมูลจาก 1) ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 7 คน และ 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการเรียนรู้ จำนวน 5 คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ 1) แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง 2) แบบประเมินความเหมาะสมของนวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาแนวคิดนวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการสังเคราะห์พบว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เหมาะสมสำหรับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มีลักษณะที่สำคัญ 4 ประการดังนี้ 1. กระบวนการกลุ่ม 2. เป้าหมายของกลุ่ม 3. สมาชิกมีบทบาทชัดเจนและทำงานไปพร้อม ๆ กัน 4. การแข่งขันเป็นทีม 2) การเสนอแนวทางการจัดนวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือ ที่ส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า มีแนวทางการจัดนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน เรียกว่า “Plan Relate Organize Evaluate (PROE)” ซึ่งเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

คำสำคัญ: นวัตกรรมการเรียนรู้; การเรียนรู้แบบร่วมมือ; ทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์; นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย; ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

Abstract

The aims of this study were (1) to study innovation of cooperative local history learning and (2) to present the proposed guideline management for innovation of cooperative local history learning to promote creative community resource management skill of high school students. The study was a mixed educational method based on the concept of cooperative learning. The data was collected from 7 school administrators and teachers and 5 learning process experts obtained by using the purposive sampling. The instruments for the study included the unstructured interview and the cooperative local history learning management innovation to promote creative community resource management skills assessment. The data were analyzed by using mean, standard deviation, and content analysis. The results revealed that 1) cooperative local history learning management innovation to promote creative community resource management skill of secondary school students had four significant characteristics including group processing, group goals, responsibility and collaboration, and team competition 2) The proposed guideline management for innovation of cooperative local history learning to promote creative community resource management skill of high school students consisted of a 4-step process named “Plan Relate Organize Evaluate (PROE).”

Keywords: Innovation Learning; Cooperative Learning; Creative Community Resource Management Skill; High school student; Local History

บทนำ

สภาพสังคมในปัจจุบันที่การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วหรือเรียกว่าสังคมพลิกพลัน (Disruptive Society) สิ่งใดที่ไม่มีการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงก็จะถูกทิ้งไว้เบื้องหลัง และไม่สามารถก้าวข้ามผ่านไปต่อได้ ในที่สุด ความสับสนในชีวิตของคนในยุคสังคมพลิกพลันนี้ ทำให้การดำเนินชีวิตของคนในสังคมต้องแปรเปลี่ยนไปตามกระแสแห่งการใช้ชีวิตแบบพลิกพลัน (ภาณุวัฒน์ ภักดิ์วงศ์ และ กฤษณา วรรณกลาง, 2563, น.92-112) ดังนั้นการเตรียมคนให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ เป็นเรื่องที่ทำนายและควรเร่งเตรียมความพร้อมของคนตั้งแต่วันนี้

แนวคิดการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2560 – 2579 ยึดหลัก การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ตามแนวคิดที่ได้กล่าวไปยิ่งทำให้เห็นว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้คนมีความพร้อม ทั้งในด้านของคุณภาพชีวิตและความสามารถในการดำรงชีวิตต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมที่เกิดขึ้นอย่างพลิกพลัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระประวัติศาสตร์ไว้ว่า มาตรฐาน ส 4.1 นักเรียนต้องมีความเข้าใจความหมาย ความสำคัญของ

เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ และสามารถใช่วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มาตรฐาน ส 4.2 นักเรียนต้องเข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น และมาตรฐานที่ 4.3 นักเรียนต้องเข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.3) ประวัติศาสตร์เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ว่าด้วยเรื่องของการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องราวของมนุษย์ในอดีตและให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมมนุษย์ที่เกิดขึ้นตามเวลาและสภาพแวดล้อม สอดคล้องกับ สุไรยา หมะจิ, จุฑารัตน์ ศุขรัตน์, และ เก็ดถวา บุญปราการ(2563, น.630-650) กล่าวว่า ประวัติศาสตร์จึงเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการสร้างคนให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับสมาชิกในสังคมและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข สามารถรักษาอารยธรรมชาติให้อยู่คู่กับสังคมมนุษย์ต่อไป แต่จากสภาพการจัดการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา ครูส่วนใหญ่จะใช่วิธีสอนแบบบรรยายเป็นหลัก ไม่เห็นความสำคัญของการใช้สื่อ และผู้เรียนไม่ได้เห็นถึงความสำคัญของการเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ เพราะคิดว่าเป็นเรื่องไม่สำคัญ น่าเบื่อหน่าย และต้องท่องจำ ทำให้ผู้เรียนไม่เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ไม่สนใจเรียน ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์น้อย ไม่สามารถลำดับเหตุการณ์และเชื่อมโยงสถานการณ์ทางประวัติศาสตร์ได้

นวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือ เป็นเครื่องมือที่พัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียนให้เรียนรู้ได้เร็ว มีความเข้าใจลึกซึ้ง มีทักษะประสบการณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน สอดคล้องกับ จิตติมา กุลประเสริฐรัตน์ (2562) กล่าวว่า นวัตกรรมนี้มีลักษณะเป็นแนวคิด รูปแบบ วิธีการ กระบวนการ สื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาเป็นการปรับปรุงและพัฒนาวิธีสอนแบบใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และเจตคติให้แก่ผู้เรียน ที่สามารถตอบสนองการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการเรียนแบบมีส่วนร่วม ชรินทร์ มั่งคั่ง (2561) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นหนึ่งในรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนามาจากยุทธวิธีสอนแบบมีส่วนร่วม โดยเริ่มใช้วิธีการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ซึ่งเป็นพื้นฐานการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ดึงความสามารถของผู้เรียนออกมาในรูปแบบของการเรียนรู้ที่เรียกว่า การเรียนรู้เชิงรุก ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดแก้ปัญหามากขึ้น และยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรม ธนกร สิริสุคันธา, นภาพรณ เนตรประดิษฐ์, และ บุญชวพรรณ วิงวอน (2562, น.1) กล่าวว่า จากความต้องการใช้ทรัพยากรชุมชนประเภทต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในปัจจุบัน อันมีสาเหตุมาจากความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ขณะที่ทรัพยากรมีอยู่อย่างจำกัด หากมีการจัดการที่ไม่เหมาะสม จะก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม ความเสื่อมโทรมของทรัพยากร รวมทั้งการแย่งชิงทรัพยากรของชุมชน หากปัญหาเหล่านี้ไม่มีการเข้ามาจัดการที่เหมาะสม อาจทำให้ชุมชนต่าง ๆ ไม่สามารถดำรงอยู่ได้ ทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรเร่งส่งเสริมให้ผู้เรียนที่จะเติบโตขึ้นจากชุมชนและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชุมชน ยศ สันตสมบัติ (2547) ได้ให้ความหมายว่า ทรัพยากรชุมชน (Community Resources) เป็นสรรพสิ่งที่อยู่ในชุมชน แบ่งได้ 3 ประเภท คือ 1. ทรัพยากรชุมชนทางชีวภาพ 2. ทรัพยากรชุมชนทางกายภาพ 3. ทรัพยากรที่ชุมชนสร้างขึ้น การที่ผู้เรียนได้ลงพื้นที่ปฏิบัติจริง มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นหรือชุมชนอย่างลุ่มลึก จนเกิดความรู้สึกหวงแหน รู้สึกถึงความรับผิดชอบ ต้องการอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องค้นหาแนวการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้น ซึ่งทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากองค์ความรู้ในมิติต่าง ๆ ของชุมชนที่ผ่านการเรียนรู้พัฒนาจนเกิดเป็นทักษะที่ชำนาญและก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อชุมชนต่อไป สอดคล้องกับ ชรินทร์ มั่งคั่ง (2560) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ในหลักสูตรสังคมศึกษาเชิงพื้นที่นั้นมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาความรู้ ทักษะ

และเจตคติของพลเมืองให้คิดเป็นแก้ปัญหาได้ มีความจำเป็นที่จะต้องบูรณาการทั้ง 3 ส่วน โดยเน้นความเป็นองค์รวม การฝึกฝนความรู้ประสบการณ์ ฝึกฝนทักษะเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและฝึกฝนคุณลักษณะการคิดเชิงดุลยภาพในการเป็นสมาชิกที่ดีเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งในการเรียนรู้นั้นมีจุดมุ่งหมาย คือ การนำความรู้ที่ได้ไปใช้ใน ชีวิตจริง ในสถานการณ์ที่เหมาะสม จึงจะเกิดความรู้ที่มีความหมายที่แท้จริง ซึ่งปัจจัยหลักที่สำคัญของการเรียนรู้เชิงพื้นที่ในการจัดการทรัพยากรตามศาสตร์พระราชนั้นประกอบด้วย ภูมิ คือ สภาพทางกายภาพ เช่น สภาพดิน น้ำ ลม และสังคม คือ วัฒนธรรม ความเชื่อ ภูมิปัญญาดั้งเดิมที่อยู่ในพื้นที่นั้น ซึ่งการออกแบบการเรียนรู้จะใช้ “สังคม” เป็นฐาน เนื่องจากต้องออกแบบให้สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมของคนที่อยู่

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การเสนอแนวการจัดการจัดนวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คณะผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการจัดนวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือซึ่งเป็นกลไกในการส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายให้มีประสิทธิภาพ เกิดความยั่งยืน และส่งผลดีต่อชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวความคิดนวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อเสนอแนวการจัดการจัดนวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือ ที่ส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานทางการศึกษา (Mixed Method in Education Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและจากการสัมภาษณ์ และใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณเพื่อเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมิน นำเสนอผลการศึกษาในแบบพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพประกอบการสังเคราะห์ข้อมูลและการสัมภาษณ์

ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่างในการวิจัยได้แก่

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู จำนวน 7 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดโรงเรียนเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ที่ให้ความร่วมมือ จากการสำรวจจำนวน 10 คน แต่ให้ความร่วมมือจำนวน 7 คน
- 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีคุณสมบัติ คือ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป หรือ มีประสบการณ์ด้านการศึกษา หรือการสอน สังคมอย่างน้อย 5 ปี เพราะเป็นผู้มีองค์ความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้โดยตรง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1) แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เรื่อง นวัตกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์

2) แบบประเมินความเหมาะสมของนวัตกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ เป็นแบบสอบถามแบบ Rating Scale โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ที่ 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาข้อมูลภาคเอกสาร (Documentary Study) โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ วารสาร ทั้งที่เป็นทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการศึกษาวิเคราะห์ประเด็นการศึกษา

1.1 สังเคราะห์เอกสาร ตำราทางวิชาการ งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือซึ่งปรากฏในวารสารทางวิชาการ หนังสือ ตำราทางวิชาการ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต รายงานการประชุมสัมมนาและรายงานผลการวิจัย

1.2 นำผลการศึกษาที่ได้มาสังเคราะห์เนื้อหาเพื่อเป็นกรอบแนวคิดของแนวการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือ มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

2. การศึกษาข้อมูลภาคสนาม (Field Study) แบ่งเป็น 2 ระยะดังนี้

2.1 ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สภาพการณ์ (Situational Analysis) เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสังเคราะห์ข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เรื่อง นวัตกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครู สังกัดโรงเรียนเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวน 7 คนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์ จากทั้งหมด 10 คน เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ทั้งในด้านของเนื้อหา สื่อการสอน เทคนิคการจัดการเรียนรู้ สภาพบรรยากาศ เป็นต้น

2.2 ระยะที่ 2 การพัฒนา (Design and Development) เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยออกแบบและพัฒนาจากข้อมูลที่ได้ในระยะที่ 1 ตรวจสอบคุณภาพและหาประสิทธิภาพของแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญแนวทางการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบประเมินความเหมาะสมของนวัตกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เพื่อใช้สำหรับการตรวจสอบคุณภาพแนวทางการจัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการศึกษาโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความ (Interpretation) ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อสรุปประเด็นตามกลุ่มข้อมูลและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูล (สูกางค์ จันทวานิช, 2552)

2. การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความเหมาะสมของนวัตกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติที่สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ จะวิเคราะห์ผลเป็นค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

ผลการวิจัย

1. การศึกษาแนวคิดนวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลสังเคราะห์ลักษณะที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เหมาะสมสำหรับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มีลักษณะที่สำคัญประกอบด้วย 4 ประการ ดังนี้ 1) กระบวนการกลุ่ม 2) เป้าหมายของกลุ่ม 3) สมาชิกมีบทบาทชัดเจน และทำงานไปพร้อม ๆ กัน 4) การแข่งขันเป็นทีม โดยมีรายละเอียดของแต่ละประการดังนี้

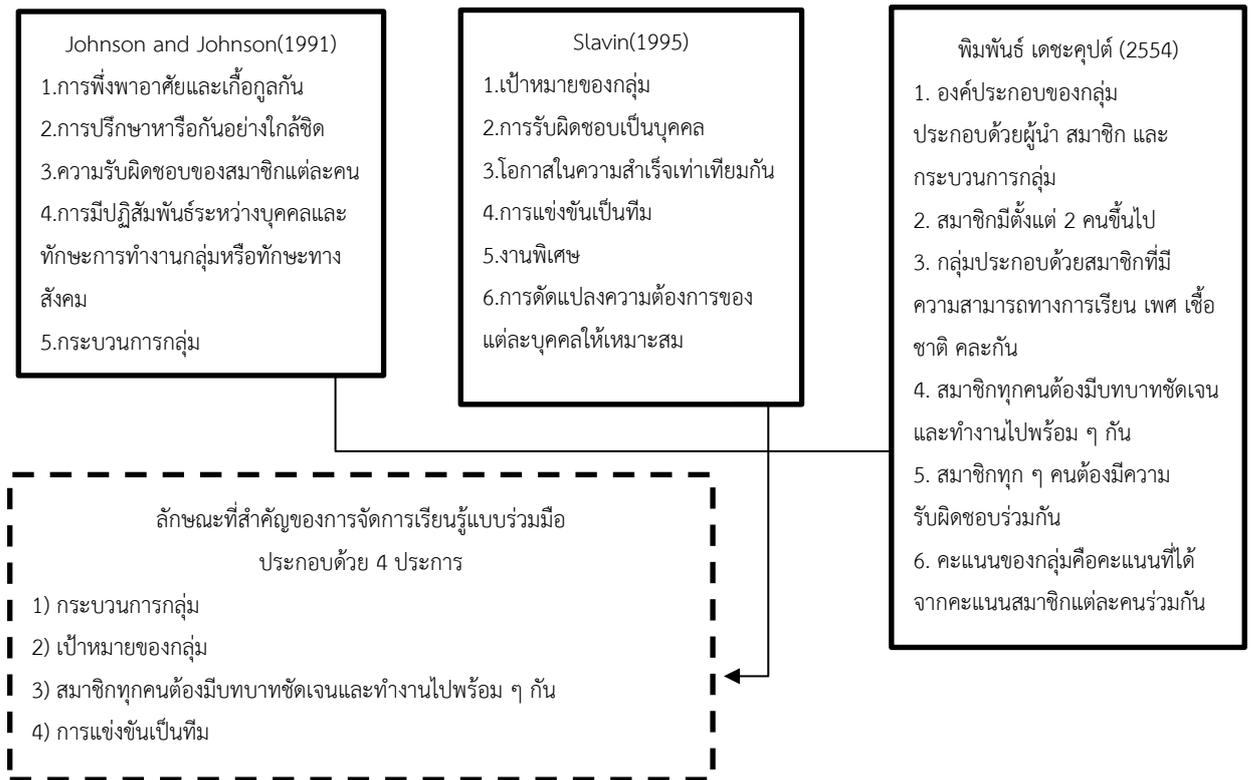
ประการที่ 1 กระบวนการกลุ่ม ลักษณะของกระบวนการกลุ่มประกอบด้วย การกำหนดสมาชิกกลุ่มตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถทางการเรียน เพศ เชื้อชาติ ศาสนา มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและมีส่วนร่วมในการทำงานอย่างทั่วถึง มีการช่วยเหลือ ส่งเสริมการเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน ช่วยกันตัดสินใจ และสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้โดยใช้ความสามารถและศักยภาพของตนเอง ด้วยความจริงใจและไว้วางใจต่อกัน มีการวางแผนการจัดการกระบวนการทำงานกลุ่มทั้งการแบ่งงานกันทำ และการหาแหล่งค้นคว้าข้อมูล อีกทั้งสามารถประเมินการทำงานกลุ่มและหาแนวทางปรับปรุงการทำงานกลุ่มให้ดีขึ้น

ประการที่ 2 เป้าหมายของกลุ่ม ความสามารถของสมาชิกในกลุ่มก่อให้เกิดเป้าหมายของกลุ่ม โดยเกิดจากการเล็งเห็นความสำคัญของบทบาทหน้าที่ของตนเองและสมาชิกในกลุ่ม กำหนดเป้าหมายของงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายร่วมกัน ลงมือปฏิบัติร่วมกัน และยอมรับผลงานของกลุ่มที่เกิดจากการร่วมแรงร่วมใจกัน

ประการที่ 3 สมาชิกทุกคนต้องมีบทบาทชัดเจนและทำงานไปพร้อม ๆ กัน สมาชิกแต่ละคนมีความเข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของตนตามแผนงานที่กำหนดไว้ เพื่อทำงานให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่มีร่วมกัน สมาชิกทุกคนต้องมีความตระหนักว่าแต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ร่วมกันอภิปรายและรับฟังความคิดเห็นของกันและกันอย่างตรงไปตรงมาและจริงใจ ทำให้เกิดทักษะการทำงานร่วมกัน เกิดภาวะผู้นำและผู้ตาม

ประการที่ 4 การแข่งขันเป็นทีม การสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นภายในทีม ทั้งผู้เรียนกลุ่มเก่ง ปานกลาง อ่อนสามารถทำคะแนนให้กลุ่มได้ เป็นลักษณะการแข่งขันเป็นทีมเชิงบวกที่สมาชิกทุกคนต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการดำเนินงาน โดยสมาชิกแต่ละคนมีความรับผิดชอบในงานของตน ในขณะที่เดียวกันก็ต้องช่วยให้สมาชิกคนอื่นทำงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุด้วยเช่นกัน ดังนั้น แต่ละคนต้องทำงานของตนให้สำเร็จเพื่อให้สมาชิกคนอื่นทำงานส่วนที่ต่อเนื่องได้ การทำงานกลุ่มจึงจะประสบความสำเร็จ

จากการสังเคราะห์ลักษณะที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สามารถสรุปได้ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 การสังเคราะห์ลักษณะที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดย ผู้วิจัย

2. การเสนอแนวการจัดการวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือที่ส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า

2.1 การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จาก การสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู มีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 ด้านเนื้อหา ควรเลือกเนื้อหาที่จะสอนจากเรื่องที่ใกล้ตัวนักเรียน เช่น ประเด็นเกี่ยวกับชุมชน หรือเรื่องที่นักเรียนให้ความสนใจเป็นพิเศษ เช่น ข่าวสารประจำวัน ฯลฯ คัดเลือกเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับยุคสมัย และค้นคว้าหาข้อมูลใหม่ ๆ มาปรับและเพิ่มเติมจากเนื้อหาเดิม

2.1.2 ด้านสื่อการสอน ควรใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบการจัดการเรียนการสอน เช่น การใช้เพลง คลิปวิดีโอ จาก YouTube การเปิดสื่อการเรียนรู้ผ่านคอมพิวเตอร์ โพรเจกเตอร์ และการสร้างเกมออนไลน์เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ เช่น Kahoot Quizzix

2.1.3 ด้านเทคนิคการจัดการเรียนรู้ ควรใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เช่น เทคนิคกลุ่มสี่คน (GI) เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือSTAD เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมกันLT ฯลฯ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกการลงมือปฏิบัติ และเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เช่น การใช้แหล่งชุมชนในการจัดการเรียนการสอน การใช้คำถาม ฯลฯ

2.1.4 ด้านสภาพบรรยากาศ ควรมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน สร้างความปลอดภัยในห้องเรียนให้แก่ผู้เรียนในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง มีการปฏิบัติตามกฎ กติกา ที่ครูและนักเรียนร่วมกันตั้งขึ้น มีการเสริมแรงและจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความใฝ่รู้ใฝ่เรียน

2.2 นวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือที่ส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาโดย **นวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือที่ส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน เรียกว่า “Plan Relate Organize Evaluate (PROE) ”** ผลการศึกษาพบว่า การออกแบบและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ สามารถแบ่งได้เป็น 5 หน่วยการเรียนรู้ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 20 ชั่วโมง ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือที่ส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	ชั่วโมงการเรียนรู้
1.พัฒนาการของชุมชน	แผนที่ 1 การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบกลุ่มสี่คน เพื่อส่งเสริมทักษะการทำงานอย่างร่วมพลัง	3 ชั่วโมง
2 อัตลักษณ์ของชุมชน	แผนที่ 2 การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบโครงงาน เพื่อส่งเสริมทักษะการใช้ชีวิตข้ามวัฒนธรรม	4 ชั่วโมง
3.ชุมชนเข้มแข็ง	แผนที่ 3 การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้คำถาม เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แผนที่ 4 การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเชิงออกแบบเป็นฐาน เพื่อการพึ่งตนเองของชุมชนท้องถิ่นยั่งยืน	6 ชั่วโมง
4.ชุมชนแห่งการเรียนรู้	แผนที่ 5 การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้กิจกรรมในแหล่งชุมชน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์	4 ชั่วโมง
5.นวัตกรรมการชุมชน	แผนที่ 6 การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	3 ชั่วโมง

ทั้งนี้จากผลการประเมินความเหมาะสมของนวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือที่ส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของนวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือที่ส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

รายการประเมิน	\bar{x}	SD.	การแปลผล
1.การจัดการเรียนรู้ครอบคลุมกระบวนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือ	4.33	0.81	มาก

รายการประเมิน	\bar{X}	SD.	การแปลผล
2.การจัดการเรียนรู้มีความครอบคลุมการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ทักษะ กระบวนการ สมรรถนะที่สำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.16	0.75	มาก
3.การจัดการเรียนรู้มีกิจกรรมที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.50	0.83	มากที่สุด
4.การจัดการเรียนรู้มีกิจกรรมที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.66	0.51	มากที่สุด
5.การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	4.33	0.51	มาก
6.การจัดการเรียนรู้มีการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลายและเหมาะสมกับธรรมชาติวิชา และการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ	4.16	0.40	มาก
โดยภาพรวม	4.35	0.63	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความเหมาะสมของนวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยภาพรวมมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.35$, $SD. = 0.63$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมระดับมากที่สุดจำนวน 2 รายการ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้มีกิจกรรมที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.66$, $SD. = 0.51$) และการจัดการเรียนรู้มีกิจกรรมที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ($\bar{X} = 4.50$, $SD. = 0.83$) การจัดการเรียนรู้ครอบคลุมกระบวนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือ ($\bar{X} = 4.33$, $SD. = 0.81$) การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ($\bar{X} = 4.33$, $SD. = 0.51$) การจัดการเรียนรู้มีความครอบคลุมการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ทักษะ กระบวนการ สมรรถนะที่สำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ($\bar{X} = 4.16$, $SD. = 0.75$) การจัดการเรียนรู้มีการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลายและเหมาะสมกับธรรมชาติวิชา และการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ($\bar{X} = 4.16$, $SD. = 0.40$) ตามลำดับ

สรุปและการอภิปรายผล

1) การศึกษาแนวคิดนวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เหมาะสมสำหรับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มีลักษณะที่สำคัญดังนี้ 1) กระบวนการกลุ่ม 2) เป้าหมายของกลุ่ม 3) สมาชิกมีบทบาทชัดเจนและทำงานไปพร้อม ๆ กัน 4) การแข่งขันเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับ Johnson, Johnson, and Smith (1991) การร่วมมือกัน คือ การทำงานร่วมกันภายในกิจกรรมที่ทำร่วมกันนี้ แต่ละคนจะแสวงหาผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกคนอื่น การเรียนรู้แบบร่วมมือใช้ในการสอนกลุ่มเล็ก ๆ ที่ให้นักเรียนทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตนเองและแก่กันและกัน ในสถานการณ์การเรียนรู้แบบร่วมมือจะมีการพึ่งพาค้ำยันทางบวกในการมุ่งผลสำเร็จของผู้เรียน สอดคล้องกับ ชรินทร์ มั่งคั่ง (2560) ที่พบว่า ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของตนเองหรือท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่เพื่อให้สามารถปรับสภาพให้รับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตในท้องถิ่น ยิ่งไปกว่านั้นการเรียนเรื่องท้องถิ่นทำให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต มีความรู้สึกดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบตน มีความรัก ความผูกพัน เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน และรู้สึกรับผิดชอบในการมีส่วนร่วมเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้นแนวคิดนวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นอีกหนึ่งแนวทางที่จะตอบสนองการจัดการเรียนรู้แบบ Active

Learning และยังก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชน เกิดความรักและห่วงหาพัน ซึ่งจะทำให้ นักเรียนสามารถจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ของชุมชนอย่างเหมาะสมและสร้างประโยชน์แก่ชุมชนต่อไป

2) การเสนอแนวการจัดการวัดกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือที่ส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า

2.1) การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู ผู้วิจัยดำเนินการอภิปรายผลเฉพาะประเด็นสำคัญพอสังเขป ดังนี้ ด้านเนื้อหา พบว่า ควรมีการเลือกเนื้อหาที่จะสอนจากเรื่องที่ใกล้ตัวนักเรียน เช่น ประวัติศาสตร์ชุมชน เพราะเป็นการศึกษาถึงวิถีชีวิตและรากเหง้าของนักเรียน หรือเรื่องที่นักเรียนให้ความสนใจเป็นพิเศษ เลือกเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับยุคสมัย และค้นคว้าหาข้อมูลใหม่ ๆ สอดคล้องตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542) มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และเลือกประสบการณ์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ผลการเรียนรู้ หากเป็นทักษะ ควรเป็นทักษะที่ปฏิบัติแล้ว ผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ตามวัตถุประสงค์ฯ ด้านสื่อการสอน พบว่า ควรใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบการจัดการเรียนการสอน และใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น คอมพิวเตอร์ โปรเจกเตอร์ รวมทั้งการสร้างเกมออนไลน์เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อสอดรับกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับ อมรรัตน แซกวง (2559, น.251-274) เสนอว่า โลกมีการพัฒนาและก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีใหม่เกิดขึ้นและพัฒนาากวไกลไปมาก การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สื่อใหม่ (New Media) และสื่อทางสังคม (Social Media) เป็นสื่อทางการศึกษาในยุคแห่งสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงผู้เรียนในรูปแบบการเรียนการสอนแบบสมัยใหม่ เพื่อสร้างความน่าสนใจ ความรวดเร็ว และลักษณะที่ไร้พรมแดนในการสื่อสารให้แก่ผู้เรียน ด้านเทคนิคการจัดการเรียนรู้ พบว่า ควรใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีหลากหลายเทคนิคและควรใช้เทคนิคที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกการลงมือปฏิบัติ และเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เพื่อฝึกให้นักเรียนมีทักษะทางสังคมและทักษะการคิดขั้นสูง และสอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2556) การเรียนโดยลงมือทำ (Active Learning) คือ การเรียนแบบที่ใจจดจ่ออยู่กับเรื่องนั้น รับรู้กระบวนการที่เกิดและรับรู้ผลที่เกิด นำมาใช้ตอบคำถามที่ตนตั้งไว้ในใจ เกิดเป็นการเรียนรู้ขึ้น การเรียนโดยการลงมือทำมีหลายแบบ ได้แก่ การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ด้านสภาพบรรยากาศ พบว่า ควรมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ควรสร้างความปลอดภัยในห้องเรียนให้แก่ นักเรียน มีการปฏิบัติตามกฎ กติกาที่ร่วมกันตั้งขึ้น มีการเสริมแรงและจูงใจให้นักเรียนเกิดความใฝ่รู้ ซึ่งเป็นไปตามการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้สอนควรจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ พิมพ์ทอง กิ่ง (2563, น.50-59) เสนอว่า ครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 ต้องรู้จักปรับตัว ปรับบทบาท เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสรภาพทางความคิดและกล้าทำสิ่งที่คิดออกมาให้เป็นรูปธรรม ซึ่งมีครูเป็นผู้สนับสนุนอยู่เคียงข้างเสมอ

2.2) แนวทางการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือที่ส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน เรียกว่า “Plan Relate Organize Evaluate (PROE)” ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เกิดจากการบูรณาการกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ บุสสาระ (Historical Method) และการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ผนวกกับวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนแบบการลงมือปฏิบัติกิจกรรม การใช้คำถาม การอภิปราย การนำเสนอผลงาน และการสะท้อนคิด ซึ่งนักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือ โดยมีขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1

วางแผน กำหนดเป้าหมาย (Plan) : ผู้เรียนและครูร่วมกันกำหนดเป้าหมาย หัวข้อที่สนใจ วิธีการจัดการเรียนรู้ จัดกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย รวมถึงการประเมินผล ขั้นตอนที่ 2 สร้างความสัมพันธ์โดยการลงมือปฏิบัติร่วมกัน โดยกระบวนการกลุ่ม (Relate) : ผู้เรียนร่วมกันศึกษาข้อมูลผ่านแหล่งข้อมูลต่าง ๆ โดยอาจเป็นการคิดคู่ หรือ การคิดกลุ่ม และนำข้อมูลที่ได้ออกมาแลกเปลี่ยนกัน ขั้นตอนที่ 3 จัดระเบียบ ทำให้เป็นระบบ (Organize) : ผู้เรียนร่วมกันจัดข้อมูลโดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล และจัดระบบข้อมูลให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ และนำเสนอ ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผล (Evaluate) : ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันประเมินผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งการประเมินโดยครูผู้สอน ประเมินโดยเพื่อน และประเมินโดยตนเอง ซึ่งนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือที่กล่าวไปข้างต้น สอดคล้องกับ อารมณ์ ใจเที่ยง (2550) กล่าวถึง ขั้นตอนการจัดการจัดการเรียนรู้อัตนศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือ ประกอบด้วย 1) ขั้นเตรียมการ 2) ขั้นสอน 3) ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม 4) ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ 5) ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม และยังสอดคล้องกับ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544) ที่กล่าวถึง การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอีกวิธีหนึ่ง ที่ใช้กระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนมีโอกาสทำงานร่วมกันส่งเสริมให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน กระบวนการกลุ่มในที่นี้มีใช้เพียงจัดให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม เช่น ทำรายงาน สร้างชิ้นงาน อภิปรายกลุ่ม หรือปฏิบัติการทดลองและมีผู้สอนทำหน้าที่สรุปความรู้เท่านั้น แต่ผู้สอนต้องออกแบบวิธีการสอนให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ มาจัดระบบความรู้และสรุปเป็นองค์ความรู้ด้วยตนเอง ที่ถือได้ว่าเป็นหลักการสำคัญ ดังนั้นนวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือที่ส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยการลงมือปฏิบัติ และยังคงส่งผลดีต่อการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการพัฒนาทักษะทางสังคม และการอยู่ร่วมกัน และยังคงส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ จากการศึกษาที่นักเรียนได้ลงพื้นที่จริง เรียนรู้ผ่านบุคคลในชุมชนและสถานที่ต่าง ๆ ของชุมชน ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในรากเหง้าของตนเองและชุมชน สอดคล้องกับ อารี สันถวิ (2543) ได้กล่าวถึง คุณค่าของการเรียนรู้แบบร่วมมือมีดังนี้ 1) ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น 2) ทำให้นักเรียนมียุทธวิธีในการเรียนที่ดี 3) ทำให้นักเรียนมีความทรงจำดีขึ้น 4) ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจภายในมากขึ้น 5) ทำให้นักเรียนมีทักษะทางสังคมเพิ่มขึ้น 6) ทำให้นักเรียนชอบเรียนวิชาต่าง ๆ มากขึ้น 7) ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อครู 8) ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนนักเรียนด้วยกันมากขึ้น 9) ทำให้นักเรียนรู้สึกเป็นที่ยอมรับและได้รับการสนับสนุนจากเพื่อน 10) ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง

สรุปได้ว่า นวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือที่ส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นหนึ่งในนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อสภาพสังคมแบบพลิกผัน เป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ปรับเปลี่ยนบทบาทครูให้เป็นผู้สนับสนุนหรือผู้อำนวยการในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน สิ่งสำคัญในการเรียนการสอนในทศวรรษที่ 21 คือ ต้องเปลี่ยนวิธีการของการศึกษา คือ เปลี่ยนเป้าหมายจาก “ให้ความรู้” ไปสู่ “ให้ทักษะ” เปลี่ยนจาก “ครูเป็นหลัก” เป็น “ผู้เรียนเป็นหลัก” สอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2556) กล่าวว่า ผู้ที่ต้องพัฒนาไม่ใช่เพียงผู้เรียนเท่านั้น แต่รวมไปถึงครูด้วยที่ต้องปรับการเรียนรู้ออกจาก “สอนน้อย เรียนมาก” เรียนรู้จากการปฏิบัติ เรียนรู้จากชีวิตจริง เรียนรู้จากความซับซ้อนและไม่ชัดเจนของโลกและสังคม รวมไปถึงการสร้างความรู้ขึ้นใช้เอง และส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ขึ้นใช้เองเช่นกัน อีกทั้งยังเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่เน้นรูปแบบกระบวนการกลุ่ม ฝึกให้นักเรียนเปิดใจและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ก่อเกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เห็นอกเห็นใจและมีความเคารพต่อกัน มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชน จากการศึกษาที่จริงและการกำหนดประเด็นที่สนใจศึกษาขึ้นเอง มี

การส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นคว้าค้นพบคำตอบและรับผิดชอบต่อการเรียนด้วยตนเองเพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ เป็นผลทำให้นักเรียนสามารถจดจำความรู้หรือข้อค้นพบได้เป็นอย่างดี ซึ่งความรู้เหล่านั้นจะมีความหมายโดยตรงต่อนักเรียน และมีผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม จนก่อให้เกิดเป็นทักษะต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น ทักษะทางสังคม (Social Skill) ทักษะการคิด (Thinking Skill) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving Skill) โดยเฉพาะทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ (Creative Community Resource Management Skill) ที่จะทำให้ให้นักเรียนสามารถประสานความร่วมมือกับคนในชุมชนให้เล็งเห็นคุณค่าของทรัพยากรในชุมชน สร้างจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรชุมชนอย่างรู้คุณค่า และสร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็ง และสามารถยืนหยัดอยู่ได้ท่ามกลางสภาพสังคมที่แปรเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. การจัดนวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ครูควรศึกษาภูมิหลังและความสัมพันธ์ของผู้เรียนแต่ละคนก่อนที่จะจัดกลุ่มย่อยให้ผู้เรียน เพื่อการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันของผู้เรียนจะสำเร็จลุล่วงได้โดยง่าย

2. การจัดนวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น ครูควรส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ครูควรสร้างห้องเรียนให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยในการที่ผู้เรียนจะแสดงความคิดเห็น ไม่ปิดกั้นความคิดเห็นผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากกว่ารับฟังเนื้อหาจากครูผู้สอนเพียงฝ่ายเดียว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลังจากนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์จริง

2. ควรมีการศึกษาผลการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือกับตัวแปรอื่น เช่น การคิดเชิงอนาคต การส่งเสริมการเป็นพลเมืองโลก ฯลฯ

3. ควรมีการบูรณาการนวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือกับสาระอื่น ๆ ในสาระสังคมศึกษา เช่น สาระภูมิศาสตร์ สาระเศรษฐศาสตร์ ฯลฯ รวมทั้งควรนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วย

กิตติกรรมประกาศ

บทความฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง นวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บริหาร ครู ผู้เชี่ยวชาญ ที่อำนวยความสะดวกและให้ข้อมูลเพื่อใช้ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ชรินทร์ มั่งคั่ง อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ให้คำแนะนำ ทำให้บทความดังกล่าวสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*. กรุงเทพฯ: สยามสปอร์ต ซินดิเคท.
- จิตติมา กุลประเสริฐรัตน์. (2562, 1 เมษายน). นวัตกรรมการศึกษา. *ไทยโพสต์*. สืบค้นจาก <https://www.thaipost.net/main/detail/32641>
- ชรินทร์ มั่งคั่ง. (2560). *อุดมคติวิทยา : หลักสูตรสังคมศึกษาเพื่อปวงชน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2561). *องค์ความรู้หลักสูตรและการสอนสังคมศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนกร สิริสุคันธา, นภาพรณ เนตรประดิษฐ์, และ บุญทวารณ วิงวอน. (2562). การจัดการทรัพยากรชุมชนเชิงพาณิชย์ของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง. *วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง*, 8 (1), 90-107.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). *การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิด วิธีและเทคนิคการสอน*. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- (2554). *การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ :เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.
- พิมพ์พาญ ทองกิ่ง. (2563). บทบาทครูกับการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในศตวรรษที่ 21. *ศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 4 (1), 50-59.
- ภาณุวัฒน์ ภัคดีวงศ์, และกฤษณา วรรณกลาง. (2563). นวัตกรรมกับการเป็นเครื่องมือในการใช้ชีวิตของคนในยุคสังคมพลิกผัน. *วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา*, 3 (1), 91-112.
- ยศ สันตสมบัติ. (2547). *การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการจัดการทรัพยากร*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *สนุกกับการเรียนในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุไรยา หมายจิ ,จุฑารัตน์ คชรัตน์, และ เกตุฉวา บุญปรากการ. (2560). สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้รายวิชาวิชาประวัติศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการอำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช. ใน *การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 11: The 11th Hatyai National and International Conference* (น.630-650). สงขลา: มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2552). *การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อมรรัตน์ แซ่ก๊วง. (2559). การจัดการเรียนรูด้วยสื่อใหม่. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 8(1), 251-274.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). *หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง)* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

อารี สันถวิล. (2543) . *พหุปัญญาและการเรียนแบบร่วมมือ*. กรุงเทพฯ : แว่นแก้ว

Johnson, D. W., Johnson, R.T., & Smith, K. A. (1991) .Cooperative Learning Increasing College Faculty Instructional Productivity. *Higher Education Report No. 4*. WA: The George Washington University.

Slavin, Robert E. (1995) . *Cooperative Learning Theory, Research and Practice* (2nd ed) . MA: A Simom & Schuster.

Translated Thai References

Chantavanich, S. (2009). *Qualitative Data Analysis* (9th ed.) . Bangkok: Chulalongkorn University Press. [In Thai]

Dechakup, P. (2001). *Learner-centered Approach Concept Teaching Methods and Techniques*. Bangkok: Institute of academic development. .[in Thai]

----- (2001). *Learner-centered Approach*. Bangkok: The Master Group Management. .[in Thai]

Jaitieng, A. (2007) . *Teaching principles (revised version)* (4th ed.). Bangkok : Odeon Store.[in Thai]

Kunprasertat, J. (2019, April 01) . Education Innovation. *Thaipost*. Retrieved from <https://www.thaipost.net/main/detail/32641> .[in Thai]

Mangkhang, C. (2017) . *Ideology: Social studies curriculum for all* (3rd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press. [In Thai]

----- (2018) . *Knowledge of curriculum and teaching in social studies* (2nd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press. [In Thai]

Mahji, S., & Kotcharat, J., & Boonprakarn, K. (2017) . Situations and problems in learning History Lesson for Grade 4 Students in Private Schools under the Office of Huasai District Education Nakhon Si Thammarat Province. In *The 11th Hatyai National and International Conference* (p.630-650) Songkla: Hatyai University. .[in Thai]

Ministry of Education. (1999) . National Education Act of B.E.2542. Bangkok: Siam Sport Syndicate Public Company .[in Thai]

----- (2008) . *Basic Core Curriculum B.E. 2551*. Bangkok: The Agricultural Cooperative Assembly of Thailand. [In Thai]

Office of the Education Council. (2017) . *National Education Plan B.E.2560-2579*. Bangkok: Office of the Education Council. .[in Thai]

Pakdeewong, P., & Wannaklang, K. (2020) . NAVAKOVARA: The tools for living in Disruptive Society. *Educational Management and Innovation Journal*, 3 (1), 91-112.[in Thai]

Panich, V. (2012) . *Enjoy Learning in 21st Century*. Bangkok: Sodsri-Saritwong Foundation. .[in Thai]

Saekwung, A. (2016) . Learning Management with New Medias. *Journal of Humanities and Social Sciences Surattthani Rajabhat University*, 8 (1) , 251-274. [in Thai]

Sanhachavee, A. (2000). *Multiple Intelligences and Cooperative Learning*. Bangkok: Wankaew. [in Thai]

Santasombut, Y. (2004). *Ecotourism: Cultural Diversity and Community Resource Management*. Bangkok: PhimLuk. [in Thai]

Sirisugandha, T., & Netpradit, N., & Wingwon, B. (2019). Commercial Community Resources Management of Rice Agricultural Group, Maetha District, Lampang Province. *Nakhon Lampang Buddhist College's Journal*, 8 (1), 90-107. [in Thai]

Srisa-ard, B. (2011). *Basic of Research* (7th ed). Bangkok: Suweeriyasan. [in Thai]

Thongking, P. (2020). The Teacher's Role and Creating a Positive Learning Environment in the 21st Century Classroom. *CMU Journal of Education*, 4 (1), 50-59. [in Thai]